

Rolnummer 2029
Arrest nr. 136/2001 van 30 oktober 2001

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen betreffende artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door het Arbeidshof te Brussel.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit voorzitter M. Melchior, de rechters R. Henneuse, M. Bossuyt, L. Lavrysen, A. Alen en J.-P. Moerman, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, emeritus voorzitter H. Boel, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van emeritus voorzitter H. Boel,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vragen

Bij arrest van 5 september 2000 in zake de v.z.w. Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties tegen A. Selleslach, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 13 september 2000, heeft het Arbeidshof te Brussel de volgende prejudiciële vragen gesteld :

« 1. Schendt artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, in de interpretatie van het Hof van Cassatie, dat de datum van het hoger beroep niet de datum is waarop het verzoekschrift, waarbij hoger beroep wordt ingesteld, bij ter post aangetekende brief wordt verstuurd naar de griffie van het gerecht in hoger beroep, doch de datum waarop het aangetekend verstuurd verzoekschrift wordt aangeboden of ontvangen op de griffie van het gerecht in hoger beroep, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, terwijl bij toepassing van artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, in de interpretatie van het Hof van Cassatie, de datum van het hoger beroep de datum is van de toezending aan de griffie van de bij ter post aangetekende brief ?

2. Schendt artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, in die zin begrepen dat hoger beroep wordt ingesteld bij een verzoekschrift dat wordt ingediend, in de interpretatie van het Hof van Cassatie, op de griffie van het gerecht in hoger beroep, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, terwijl de hoofdvordering in de toepassing van artikel 1034*bis* van het Gerechtelijk Wetboek wordt ingeleid bij een verzoekschrift op tegenspraak dat, overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek ofwel bij aangetekende brief wordt gezonden aan de griffier van het gerecht ofwel ter griffie wordt neergelegd ? »

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Met een aangetekend schrijven van 13 december 1999 stuurde de v.z.w. Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties (B.V.V.O.) aan de griffie van het Arbeidshof te Brussel een verzoekschrift tot hoger beroep tegen een vonnis van de Arbeidsrechtbank te Leuven. Het verzoekschrift werd ontvangen op de griffie op 14 december 1999. Artikel 1051, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de termijn om hoger beroep in te stellen één maand is, te rekenen vanaf de betekening van het vonnis. *In casu* eindigde de beroepstermijn op 12 december 1999. Nu dit een zondag was, werd de beroepstermijn overeenkomstig artikel 53, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek verlengd tot maandag 13 december. De geïntimeerde voor het Hof van Beroep werpt op dat het beroep laattijdig is ingesteld. Voor een beroep dat is ingesteld, zoals *in casu*, op grond van artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek geldt de datum van indiening op de griffie. Indien het beroep per post werd verstuurd, geldt de datum van ontvangst op de griffie en niet de datum van verzending. Het Arbeidshof constateert dat de in het geding zijnde bepalingen, in de interpretatie van het Hof van Cassatie, op meerdere punten een onderscheid in behandeling doen ontstaan wat betreft de wijze van indiening van hoger beroep en de berekening van de termijn die daarbij geldt. Om die reden beslist het Arbeidshof tot het stellen van de prejudiciële vragen.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 13 september 2000 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 16 oktober 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 28 oktober 2000.

Memories zijn ingediend door :

- A. Selleslach, wonende te 3191 Hever, Slagveldweg 27, bij op 28 november 2000 ter post aangetekende brief;
- de v.z.w. Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties (B.V.V.O.), met zetel te 1030 Brussel, Vooruitgangstraat 333, bus 8, bij op 30 november 2000 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 1 december 2000 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 20 december 2000 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- de v.z.w. B.V.V.O., bij op 4 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- A. Selleslach, bij op 18 januari 2001 ter post aangetekende brief;
- de Ministerraad, bij op 19 januari 2001 ter post aangetekende brief.

Bij beschikkingen van 6 februari 2001, 20 maart 2001 en 22 mei 2001 heeft het Hof de zetel aangevuld respectievelijk met de rechters L. Lavrysen, A. Alen en J.-P. Moerman.

Bij beschikkingen van 28 februari 2001 en 28 juni 2001 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 13 september 2001 en 13 maart 2002.

Bij beschikking van 13 juni 2001 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 13 juli 2001.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 14 juni 2001 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 13 juli 2001 :

- zijn verschenen :
  - . Mr. S. Vandermeersch *loco* Mr. W. Rauws, advocaten bij de balie te Antwerpen, voor de v.z.w. B.V.V.O.;
  - . Mr. K. Timmerman, advocaat bij de balie te Leuven, voor A. Selleslach;
  - . Mr. F. Van Nuffel *loco* Mr. P. Peeters, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers M. Bossuyt en R. Henneuse verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Standpunt van A. Selleslach

A.1.1. Artikel 1056 van het Gerechtelijk Wetboek werd ingevoerd door de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek. Het toenmalige artikel 1056, 3°, voorzag in de mogelijkheid om het beroep in te stellen bij ter post aangetekende brief wanneer de wet die wijze van indiening uitdrukkelijk voorschrijft. Door de wetten van 12 mei 1971 en 30 juni 1971 werden daaraan toegevoegd de zaken die ressorteren onder de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken en die uitdrukkelijk in de vermelde bepaling worden aangegeven. Door die wetwijziging werd de procedure inzake het instellen van hoger beroep in socialezekerheidszaken vereenvoudigd en in overeenstemming gebracht met de regels inzake de instelling van de vordering, zoals bepaald in artikel 704 van het Gerechtelijk Wetboek.

A.1.2. Uit de tekst van de wet en uit de vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie volgt dat wanneer hoger beroep wordt ingesteld bij verzoekschrift, het de datum van indiening is die in aanmerking moet worden genomen voor de vaststelling van de ontvankelijkheid en niet de datum van het versturen via de post. Wanneer daarentegen het hoger beroep wordt ingesteld bij een ter post aangetekende brief, geldt de datum van verzending. Voor dat onderscheid bestaat een objectieve en redelijke verantwoording.

A.1.3. Niets belet dat in het geval van artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek het verzoekschrift tot hoger beroep wordt ingediend ter griffie door verzending via de post, doch voor de berekening van de termijn geldt de indiening, dit is de datum van aankomst op de griffie. De reden waarom in sommige gevallen hoger beroep kan worden ingesteld bij ter post aangetekende brief en niet moet worden ingediend overeenkomstig artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek hangt samen met het feit dat voor die welbepaalde gevallen van socialezekerheidsrecht ook de oorspronkelijke vordering mag worden ingediend bij verzoekschrift en niet bij dagvaarding, zoals de regel is. De wetgever heeft in materies van sociale zekerheid de toegang tot de arbeidsrechtbanken willen vereenvoudigen en de kosten willen drukken. Voor de gewone arbeidsrechtelijke geschillen heeft hij evenwel geopteerd voor de klassieke burgerlijke procedure. Voor het in het geding zijnde verschil in behandeling bestaat derhalve een objectieve en redelijke verantwoording en de gevolgen van het onderscheid kunnen, doordat zij veeleer beperkt van aard zijn, niet als onevenredig met de door de wetgever nagestreefde doelstellingen worden beschouwd.

Standpunt van de Ministerraad

A.2.1. De Ministerraad stelt vast dat uit de rechtspraak van het Hof van Cassatie een verschil in behandeling volgt tussen, enerzijds, de appellant die zijn verzoekschrift met een ter post aangetekende brief verstuurt overeenkomstig artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek en, anderzijds, de appellant die zijn verzoekschrift ter griffie indient via de post overeenkomstig artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek. Terwijl in het eerste geval de dag van verzending van de aangetekende brief als datum van instelling van het hoger beroep geldt, geldt in het tweede geval de datum van ontvangst van het verzoekschrift door de griffie.

A.2.2. Ten aanzien van de eerste prejudiciële vraag meent de Ministerraad dat het onderscheid in behandeling berust op een objectief criterium. Enkel in de gevallen waarin uitdrukkelijk is voorzien in artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek geldt de regel dat hoger beroep bij een ter post aangetekende brief moet worden verstuurd. In de andere gevallen heeft de appellant de keuze tussen het deurwaardersexploot en de indiening ter griffie.

A.2.3. De indiening ter griffie verschilt fundamenteel van de verzending, nu de indiening de materiële afgifte van het geschrift aan de griffie veronderstelt, terwijl de verzending slechts de materiële afgifte aan de postdiensten inhoudt. Het is de appellant of zijn raadsman niet verboden om voor de indiening een beroep te doen op de postdiensten maar de wet vereist wel dat het beroep moet zijn ingediend op de griffie binnen de voorgeschreven termijn, en niet enkel moet zijn verzonden. Met de regeling van artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek heeft de wetgever in een eenvoudige wijze van instelling van hoger beroep voorzien. Wie daarbij gebruik maakt van de postdiensten, dient de gevolgen van de eventuele laattijdigheid van de afgifte te dragen. Om dezelfde redenen meent de Ministerraad dat ook het onderscheid in behandeling dat in de tweede prejudiciële vraag aan het Hof wordt voorgelegd, verantwoord is.

Standpunt van de v.z.w. Bond van Vormings- en Ontwikkelingsorganisaties (B.V.V.O.)

A.3.1. De ongelijkheid van behandeling tussen, enerzijds, degene van wie het verzoekschrift bij aangetekende brief binnen de vervaltermijn wordt verstuurd, doch ter griffie ontvangen buiten die termijn, en, anderzijds, degene die in de gevallen waarin is voorzien bij artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek hoger beroep instelt bij een ter post aangetekende brief die aan de griffie wordt gezonden binnen de vervaltermijn, doch ontvangen op de griffie buiten die termijn, wordt door niets verantwoord, nu in beide gevallen hetzelfde instrument voor hoger beroep wordt aangewend.

A.3.2. Het hoger beroep is de voortzetting van een hangend geding tussen partijen die reeds bij de zaak zijn betrokken, waarvan de feitelijke en juridische verhoudingen reeds bepaald zijn zowel door de conclusies die ze hebben genomen in eerste aanleg als door de beslissing die werd gewezen. Men mag dus eenvoudiger en soepeler vormen bepalen, zowel voor het aantekenen van beroep als voor de verschijning van partijen en zelfs voor de behandeling van de zaak.

A.3.3. Het terminologisch verschil in artikel 1056, 2°, waar de term «indienen» wordt gebruikt, en artikel 1056, 3°, waar «zenden» staat, verantwoordt het bekritiseerde onderscheid niet. Indiening sluit de verzending bij aangetekende brief niet uit, nu een dergelijke wijze een betrouwbare mededelingswijze is van gerechtelijke documenten. De verzending via de post sluit aan bij de wil van de wetgever om de «indiening» van het verzoekschrift te regelen als een eenvoudige wijze van aantekenen van hoger beroep. Ook het onderscheid tussen socialezekerheidsgeschillen en arbeidsrechtelijke geschillen biedt geen verantwoording. Artikel 1056 van het Gerechtelijk Wetboek staat in beide gevallen het instellen van hoger beroep met een ter post aangetekende brief toe.

- B -

Over de in het geding zijnde bepalingen

B.1. De prejudiciële vragen hebben betrekking op de artikelen 1056, 1034*bis* en 1034*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek, die luiden :

« Art. 1056. Het hoger beroep wordt ingesteld :

1° bij akte van een gerechtsdeurwaarder die aan de tegenpartij wordt betekend.

2° bij een verzoekschrift dat, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep en door de griffier aan de gedaagde partij en, in voorkomend geval, aan haar advocaat bij gerechtsbrief ter kennis gebracht uiterlijk de eerste werkdag nadat het is ingediend;

3° bij ter post aangetekende brief die aan de griffie wordt gezonden, wanneer de wet deze wijze van voorziening uitdrukkelijk voorschrijft, alsmede in de materies bedoeld bij de artikelen 580, 2°, 3°, 6°, 7°, 8°, 9°, 10° en 11°, 581, 2°, 582, 1° en 2° en 583;

4° bij conclusie, ten aanzien van iedere partij die bij het geding aanwezig of vertegenwoordigd is. »

« Art. 1034*bis*. Indien de wet afwijkt van de algemene regel die voorziet in een inleiding van de hoofdvorderingen bij dagvaarding, wordt deze titel toegepast op de vorderingen die worden ingeleid bij een verzoekschrift dat aan de tegenpartij ter kennis wordt gebracht, behalve voor de vormen en vermeldingen die worden geregeld door niet uitdrukkelijk opgeheven wettelijke bepalingen. »

« Art. 1034*quinquies*. Het verzoekschrift met zijn bijlage wordt, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, bij aangetekende brief gezonden aan de griffier van het gerecht of ter griffie neergelegd. »

Over de beide prejudiciële vragen samen

B.2.1. Artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het hoger beroep kan worden ingesteld bij verzoekschrift dat wordt ingediend op de griffie van het gerecht in hoger beroep.

Volgens de rechtspraak van het Hof van Cassatie belet artikel 1056, 2°, niet dat het verzoekschrift wordt ingediend door middel van een tussenpersoon, bijvoorbeeld door verzending bij ter post aangetekende brief. De datum van instelling van het beroep is in dat geval evenwel niet de datum van de aangetekende brief, maar wel de datum van indiening op de griffie (Cass., 9 oktober 1980, *Arr. Cass.*, 1980-1981, 138).

B.2.2. De eerste prejudiciële vraag strekt ertoe van het Hof te vernemen of artikel 1056, 2°, in die interpretatie van het Hof van Cassatie, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, nu bij toepassing van artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, in de interpretatie van het Hof van Cassatie, de datum van het hoger beroep de datum is van de toezending aan de griffie van de bij ter post aangetekende brief (Cass., 1 december 1997, *R.W.*, 1998-1999, 1187).

B.2.3. De verwijzende rechter vraagt vervolgens het Hof of artikel 1056, 2°, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt indien het in die zin wordt begrepen dat hoger beroep wordt ingesteld bij een verzoekschrift dat wordt ingediend, in de interpretatie van het Hof van Cassatie, op de griffie van het gerecht in hoger beroep, terwijl de hoofdvordering met toepassing van artikel 1034*bis* van het Gerechtelijk Wetboek wordt ingeleid bij een verzoekschrift op tegenspraak dat, overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek, ofwel bij aangetekende brief wordt verzonden aan de griffier van het gerecht, ofwel ter griffie wordt neergelegd.

B.3.1. Artikel 1056 van het Gerechtelijk Wetboek laat de keuze tussen twee vormen om hoger beroep in te stellen, zijnde, enerzijds, bij akte van een gerechtsdeurwaarder of, anderzijds, bij verzoekschrift dat ter griffie wordt ingediend of per post aan de griffie wordt gezonden. Het instellen van hoger beroep bij ter post aangetekende brief, zoals daarin is voorzien in artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, kan slechts wanneer de wet die wijze van voorziening uitdrukkelijk voorschrijft en in de gevallen opgesomd in de vermelde bepaling, die voornamelijk tot het socialezekerheidsrecht behoren.

B.3.2. Een vordering die een rechtspleging op tegenspraak inleidt, wordt in de regel ingesteld door middel van een dagvaarding bij gerechtsdeurwaardersexploot. Van een verzoekschrift op tegenspraak, zoals bedoeld in artikel 1034*bis* van het Gerechtelijk Wetboek, kan slechts gebruik worden gemaakt wanneer de wet dit toestaat of voorschrijft. Overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek kan dat verzoekschrift bij aangetekende brief worden gezonden aan de griffier van het gerecht of ter griffie worden neergelegd.

B.4.1. Het behoort tot de beleidskeuze van de wetgever om te bepalen op welke wijze het indienen van akten van rechtspleging wordt geregeld. Aangezien de in het geding zijnde bepalingen duidelijk aangeven op welke wijze het hoger beroep moet worden ingesteld, is in beginsel objectief vast te stellen welke wijze van indienen moet worden aangewend.

B.4.2. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in minstens gedeeltelijk verschillende omstandigheden houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake kunnen zijn, indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing

van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.5.1. De mogelijkheid om hoger beroep in te dienen bij verzoekschrift, zoals daarin is voorzien in artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek, werd ingevoerd in het Gerechtelijk Wetboek in 1967 en was bedoeld als een vereenvoudiging ten aanzien van het voorheen verplichte deurwaardersexploot. Aangezien de termijnen om hoger beroep in te stellen vervaltermijnen zijn, heeft de wetgever het uit overwegingen van rechtszekerheid noodzakelijk geacht dat de datum van indiening ondubbelzinnig werd vastgesteld door de griffier (*Parl. St.*, Kamer, 1965-1966, nr. 59/49, p. 157).

B.5.2. Artikel 1056, 2°, stelt uitdrukkelijk dat het beroep wordt ingesteld door de indiening van het verzoekschrift op de griffie. Het is niet onredelijk van de normaal voorzichtige appellant en zijn raadsman te verwachten dat zij erop toezien dat die indiening ook werkelijk binnen de voorgeschreven termijn gebeurt, zeker ook wanneer zij daarbij op eigen risico gebruik maken van een tussenpersoon zoals de post.

B.5.3. De regeling van artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek belet overigens niet dat de rechter rekening houdt met een toestand van overmacht wanneer de appellant die het hoger beroep buiten de voorgeschreven termijn heeft ingesteld, kan aantonen dat hij alle voorzorgen heeft genomen om het beroep tijdig in te stellen en dat de laattijdigheid te wijten is aan omstandigheden buiten zijn wil.

B.5.4. Uit het bovenstaande volgt dat voor de verschillen in behandeling waarover het Hof wordt ondervraagd, een objectieve en redelijke verantwoording bestaat en dat niet op onevenredige wijze afbreuk wordt gedaan aan de rechten van de gedingvoerende partijen.

De prejudiciële vragen dienen ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in de interpretatie dat de datum van het hoger beroep niet de datum is waarop het verzoekschrift waarbij hoger beroep wordt ingesteld bij ter post aangetekende brief, wordt verstuurd naar de griffie van het gerecht in hoger beroep, doch de datum waarop het verzoekschrift wordt ingediend op de griffie, terwijl bij toepassing van artikel 1056, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek de datum van het hoger beroep de datum is van de toezending aan de griffie van de bij ter post aangetekende brief.

Artikel 1056, 2°, van het Gerechtelijk Wetboek schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in die zin begrepen dat hoger beroep wordt ingesteld bij een verzoekschrift dat wordt ingediend op de griffie van het gerecht in hoger beroep, terwijl de hoofdvordering met toepassing van artikel 1034*bis* van het Gerechtelijk Wetboek wordt ingeleid bij een verzoekschrift op tegenspraak dat, overeenkomstig artikel 1034*quinquies* van het Gerechtelijk Wetboek, ofwel bij aangetekende brief wordt verzonden aan de griffier van het gerecht, ofwel ter griffie wordt neergelegd.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 30 oktober 2001.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

H. Boel